

UPRAWNIENIA KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO W ODNIESIENIU DO MAŁŻEŃSTW NIEKATOLIKÓW

Streszczenie

Celem artykułu jest przybliżenie jurysdykcji Kościoła katolickiego w kwestii małżeństw niekatolików. Autor po rozważaniach teoretycznych i przedstawieniu kategorii niekatolików nieochrzczonych i niekatolików ochrzczonych stawia pytanie: na jakiej podstawie Kościół katolicki wykonuje wobec nich jurysdykcję. Podaje argumentację dla tychże uprawnień poprzez opisanie ich źródeł w prawie naturalnym, świętości małżeństwa, odwołując się do historii doktryny i poszczególnych dokumentów kościelnych. Przytacza również teorię i procedury, o których mowa w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 r. oraz instrukcji *Dignitas connubii*. Nawiązuje do decyzji Sygnatury Apostolskiej i podaje szczegółowe uzasadnienie powodów, na podstawie których Kościół katolicki może realizować uprawnienie w odniesieniu do małżeństw niekatolików: udowodnienie stanu wolnego, interes prawny, *status familiae et personarum* (legitymacja potomstwa, pokrewieństwo, powinowactwo, alimenty, dziedziczenie).

Słowa kluczowe: ochrzczeni niekatolicy; nieochrzczeni niekatolicy; Kościoły wschodnie; uprawnienie do sądenia spraw niekatolików.

THE RIGHTS OF THE CATHOLIC CHURCH IN RELATION TO MARRIAGES OF NON-CATHOLICS

Summary

This article is an attempt to bring closer the subject of jurisdiction of the Catholic Church over a marriage of non-Catholics. It includes principal definitions, ideas and concepts related to the topic. The paper consists of two leading motives. The first one is focused around theory and definitions, the second one, around legal procedure and practice. At the beginning, the Author presents main definitions on the topic that are necessary to further exploration. This includes *inter alia* category of unbaptized and baptized non-Catholics. The next part of the paper circles around the question – on what grounds does the Catholic Church exercise the jurisdiction over baptized and unbaptized non-Catholics? The Author presents justification for such Church's power through describing its roots in natural law and the sanctity of marriage, referring to history of doctrine and several ecclesiastical documents. The last part of the paper deals with theory and procedures, which are included in Code of Canon Law 1983 and Instruction *Dignitas connubii*. It also refers to decisions of the Apostolic Signature and gives specific grounds on which authority of the Catholic Church over non-Catholics may be exercised: proving unmarried status, legal interest, *status familiae et personarum* (legitimacy of offspring, kinship, affinity, alimony, heirdom).

Key words: baptized non-Catholics; unbaptized non-Catholics; Eastern Churches; jurisdiction over non-Catholics.